

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ПЕТРОВСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ

УДК 342.9:303.725.37:351.74:001.102 (043.2)

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНІТОРИНГУ ПАСПОРТНИХ ДАНИХ В
СИСТЕМІ ЄДИНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ**

12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

**Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата
юридичних наук**

Київ – 2018

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Науково-дослідному інституті публічного права

Науковий керівник

кандидат юридичних наук

Міщук Інна Володимирівна,

Національний університет водного господарства та природокористування,
завідувач кафедри конституційного права та галузевих дисциплін

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор,

Заслужений юрист України

Курило Володимир Іванович,

Національний університет біоресурсів і природокористування України,
завідувач кафедри адміністративного і фінансового права

кандидат юридичних наук

Дуліба Євгенія Володимирівна,

Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»,
доцент кафедри кримінального права і правосуддя

Захист відбудеться «25» липня 2018 р. о 12⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої
вченої ради К 26.503.01 у Науково-дослідному інституті публічного права за
адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2 А

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Науково-дослідного інституту
публічного права за адресою: 03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2 А

Автореферат розісланий «18» червня 2018 р.

Учений секретар

спеціалізованої вченої ради

К.М. Куркова

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Обґрунтування вибору теми дослідження. Інформаційні технології стали рушійною силою для розвитку усіх сфер суспільного життя, зокрема, економічної, соціальної, політичної. Суттєвого впливу зазнали і органи державної влади, в тому числі правоохоронні. Реформування правоохоронних органів, що триває і на цей момент, відбувається під впливом процесів становлення та розвитку в Україні інформаційного суспільства та інтеграції України в світовий інформаційний простір. Тому питання створення у межах правоохоронних органів єдиного інформаційного простору та удосконалення їх інформаційно-аналітичної діяльності виходять на перший план.

Аналіз інформаційно-аналітичної діяльності правоохоронних органів дозволяє зробити однозначний висновок про невідповідність інформаційно-аналітичних систем та наявних інформаційних технологій формам сучасних злочинних проявів та масштабам загроз національній безпеці з боку злочинності. Чимало проблем із реалізацією механізмів інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності правоохоронних органів пов'язано з неможливістю інтеграції існуючих інформаційних систем, низьким рівнем інформаційного забезпечення, а також недосконалістю та декларативністю нормативно-правових актів.

У цьому контексті єдиний інформаційний простір правоохоронних органів забезпечить органічну єдність їх роботи, а удосконалення інформаційно-аналітичної діяльності дозволить забезпечити ефективне виконання функцій, що покладені на правоохоронні органи. Процес створення єдиного інформаційного простору правоохоронних органів частково знайшов своє відображення в таких підзаконних нормативно-правових актах як: Указ Президента України «Про Єдину комп'ютерну інформаційну систему правоохоронних органів з питань боротьби зі злочинністю» від 31.01.2006 року № 80/2006; Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної програми інформаційно-телекомунікаційного забезпечення правоохоронних органів, діяльність яких пов'язана з боротьбою зі злочинністю» від 19.09.2007 року № 754-р.; Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 14 червня 2016 року № 511, яким затверджено Концепцію інформатизації Міністерства внутрішніх справ України та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України, на 2016–2020 роки; Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про порядок взаємодії Міністерства внутрішніх справ України з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ» від 25.11.2016 року № 1250, Наказ Міністерства внутрішніх справ «Про затвердження Положення про автоматизовану систему оперативного призначення єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ» від 20.10.2017 року № 870. Перераховані акти здебільшого орієнтовані на застосування нових інформаційних технологій в діяльності правоохоронних органів.

В той же час Стратегія розвитку Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року серед пріоритетних напрямків передбачає запровадження в системі

Міністерства внутрішніх справ України механізму приведення інформації про особу, що міститься у наявних державних та єдиних реєстрах, інших інформаційних базах, що перебувають у власності держави або підприємств, установ, організацій та використовуються з метою проведення ідентифікації осіб, до єдиного ідентифікатора – унікального номеру запису в Єдиному державному демографічному реєстрі. Зважаючи на вищевказане, сформувати єдиний інформаційний простір правоохоронних органів та удосконалити їх інформаційно-аналітичну діяльність ми пропонуємо за допомогою інформаційно-аналітичної системи моніторингу паспортних даних. Так, створені на сьогоднішній день бази та банки даних існують лише в межах певних підрозділів правоохоронних органів, що значно знижує результативність виконання покладених на них завдань. В свою чергу об'єднання всіх цих баз та систем в єдиний інформаційний масив відкриває необмежені можливості ефективного аналізу всіх процесів в державі, в тому числі і в боротьбі зі злочинністю.

Отже, створення єдиної централізованої системи моніторингу паспортних даних, яка забезпечила б виявлення фактів їх неправомірного та часто злочинного використання в різних сферах суспільного життя є новою вимогою, що ставиться до правоохоронних органів в умовах епохи інформатизації. Запровадження інформаційно-аналітичної системи моніторингу паспортних даних дозволить отримати ряд переваг, зокрема, забезпечити правоохоронні органи необхідною статистичною, аналітичною та довідковою інформацією, розпочати інтеграцію усіх інформаційно-аналітичних систем, сформувати єдиний інформаційний простір правоохоронних органів та налагодити між ними ефективний взаємообмін.

Зв'язок теми дисертації із сучасними дослідженнями. Питання формування єдиного інформаційного простору в діяльності державних органів України було предметом дослідження С. С. Єсімова, який проаналізував нормативно-правові акти, що регулюють правові відносини у сфері інформаційних технологій, інформаційних систем, інформаційно-телекомунікаційних систем і мереж. Фундаментальне дослідження проблематики формування інформаційного середовища органів внутрішніх справ було проведено І. В. Арістовою. В той же час питання моніторингу паспортних даних в діяльності правоохоронних органів не отримало належного теоретичного обґрунтування

Проблематика інформаційно-аналітичної роботи правоохоронних органів привертала увагу таких науковців: Є. О. Гладкова, О. І. Іщенко, Н. В. Мицишина, М. В. Стацак, В. І. Цимбалюка. Фундаментальні доктринальні засади інформаційного забезпечення правоохоронних органів розглядалися у роботах І. В. Арістової, К. І. Беякова, В. В. Галуцька, Ю. В. Гаруста, О. В. Джафарової, Є. В. Дуліби, Р. А. Калюжного, В. В. Ковальської, В. І. Курила, І. В. Міщук, В. С. Цимбалюка, М. Ю. Швеця, О. Н. Ярмиша та інших.

Окремі питання формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів, зокрема створення єдиної інтегрованої інформаційної системи правоохоронних органів частково розглядалися у наукових публікаціях В. В. Бірюкова, В. Ю. Журавльова, В. А. Корзуна, А. В. Корягіна, В. Г. Петросяна, В. Г. Хахновського.

Однак чимало питань, що стосуються інформаційного забезпечення правоохоронних органів, зокрема удосконалення інформаційно-аналітичної роботи та створення єдиного інформаційного простору правоохоронних органів залишилися поза увагою науковців та потребують теоретичного переосмислення, у зв'язку з інформаційною революцією, що відбулася наприкінці двадцятого століття та реформуванням правоохоронної системи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до Пріоритетних напрямів розвитку правової науки на 2016–2020 роки, що затверджені постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 3 березня 2016 р., Пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015–2019 рр., затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 16.03.2015 року № 275 та плану науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495).

Мета і завдання дослідження. *Мету* дисертаційного дослідження становить теоретико-методологічний аналіз правового забезпечення моніторингу паспортних даних в системі єдиного інформаційного простору правоохоронних органів.

Для виконання поставленої мети у дисертаційній роботі передбачається досягнення таких *завдань*:

- визначити концептуальні засади формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів;
- проаналізувати нормативно-правове регулювання діяльності правоохоронних органів в умовах формування їх єдиного інформаційного простору;
- здійснити історичний та теоретичний аналіз інформаційного забезпечення правоохоронних органів;
- провести аналіз зарубіжного досвіду інформатизації правоохоронних органів;
- охарактеризувати інформаційно-аналітичну систему моніторингу паспортних даних;
- дослідити інформаційно-правові заходи з використання інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних»;
- акцентувати увагу на проблемах формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів;
- виділити переваги та недоліки у функціонуванні єдиного інформаційного простору правоохоронних органів;
- запропонувати шляхи удосконалення законодавства з питань регулювання єдиного інформаційного простору правоохоронних органів України.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають під час формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів.

Предмет дослідження – моніторинг паспортних даних в системі єдиного інформаційного простору правоохоронних органів.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження склали: загальнонаукові та спеціально-наукові методи дослідження: діалектичний, формально-юридичний, системно-структурний, порівняльно-правовий, діяльнісний, моделювання, системного аналізу.

Діалектичний метод дозволив дослідити зміст та сукупність елементів, що входять до системи єдиного інформаційного простору правоохоронних органів (підрозділ 1.1). За допомогою *формально-юридичного* методу було досліджено зміст правових норм, що забезпечують моніторинг паспортних даних в системі єдиного інформаційного простору правоохоронних органів (підрозділи 1.2, 1.3, 3.2). Для ґрунтовного дослідження єдиного інформаційного простору правоохоронних органів як певної системи, її суб'єктно-об'єктного складу використовувалися *системно-структурний* та *системно-функціональний* методи (підрозділи 1.1, 1.2), що дало змогу визначити систему суб'єктів єдиного інформаційного простору правоохоронних органів, порядок їх взаємодії та компетенцію щодо моніторингу паспортних даних. *Порівняльно-правовий* метод застосовувався при дослідженні відповідності норм національного права міжнародним стандартам (підрозділ 3.3) та при здійсненні аналізу позитивного зарубіжного досвіду щодо інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів (підрозділ 1.4). *Діяльнісний* метод дозволив дослідити інформаційно-аналітичну систему «Моніторинг паспортних даних» через призму її дієвості та функціонування (підрозділ 2.1). За допомогою методу *моделювання* було охарактеризовано інформаційно-аналітичну систему «Моніторинг паспортних даних» в єдиному інформаційному просторі правоохоронних органів. Метод дозволив окреслити алгоритм використання інформаційно-аналітичної системи (підрозділ 2.2). Метод *системного аналізу* дозволив проаналізувати і синтезувати дані, отримані в результаті різних досліджень, дослідити переваги та недоліки єдиного інформаційного простору правоохоронних органів (підрозділ 3.1).

Наукова новизна отриманих результатів. Наукова новизна отриманих результатів визначається тим, що дисертація є комплексним дослідженням, у якому розроблено концептуальне, теоретико-правове розуміння єдиного інформаційного простору правоохоронних органів та виконано актуальне наукове завдання, що полягає в обґрунтуванні необхідності здійснення моніторингу паспортних даних в системі єдиного інформаційного простору правоохоронних органів.

Науковими результатами, що є новими або характеризуються певною долею новизни і виносяться на захист, є такі:

вперше:

- сформульовано авторське визначення поняття «єдиний інформаційний простір правоохоронних органів», під яким пропонується розуміти сукупність інформаційних ресурсів, що включають інформацію, інформаційні технології, бази даних, банки даних, інформаційно-аналітичні системи, що знаходяться в розпорядженні правоохоронних органів, забезпечують їх інформаційну взаємодію та мають на меті попередження, розкриття, розслідування злочинів;

- визначено концепцію формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів, в основі якої – розширення інформаційної взаємодії між

правоохоронними органами та інтеграція інформаційно-аналітичних систем в єдиний інтегрований банк даних правоохоронних органів;

- охарактеризовано інформаційно-аналітичну систему «Моніторинг паспортних даних» та доведено доцільність її використання;

- розроблено систему інформаційно-правових заходів використання інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних», що включає три стадії, а саме: первинний облік, ідентифікацію та виявлення порушника;

удосконалено:

- наукову думку, що важливою передумовою створення єдиного інформаційного простору правоохоронних органів є високий рівень інформаційного забезпечення;

- узагальнення щодо причин, які перешкоджають формуванню єдиного інформаційного простору правоохоронних органів;

- пропозиції щодо внесення змін до діючого законодавства України з метою формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів;

дістали подальшого розвитку:

- наукові положення про особливості нормативно-правового регулювання діяльності правоохоронних органів в умовах формування єдиного інформаційного простору;

- наукове обґрунтування щодо необхідності приведення інформаційного забезпечення правоохоронних органів України до міжнародних стандартів, що зумовлено входженням України в світовий інформаційний простір;

- наукові положення, згідно з якими створення єдиного інформаційного простору має значно більше переваг ніж недоліків, до яких варто віднести нові можливості щодо протидії та запобігання правопорушенням, підвищення рівня міжнародного співробітництва, удосконалення ефективності та зниження витрат управлінської діяльності.

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана здобувачем самостійно. Усі сформульовані положення та висновки є результатом особистих досліджень дисертанта. Ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення позицій здобувача або відповідної наукової полеміки. Дисертантом спільно з співавторами опубліковано главу «Проблеми та перспективи удосконалення законодавства щодо інформаційного забезпечення правоохоронних органів» у колективній монографії та наукову статтю у співавторстві із Цимбалюком В.І. Наукові ідеї та розробки, що належать співавторам у дисертації не використовувалися.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що викладені в дисертації положення, висновки, пропозиції та рекомендації можуть використовуватися у:

- *правотворчості* – для підготовки нормативно-правових актів, спрямованих на правове врегулювання створення єдиного інформаційного простору правоохоронних органів (акт впровадження Департаменту формування політики щодо підконтрольних Міністрові органів влади та моніторингу МВС України);

– *практичній діяльності* – у роботі Державної міграційної служби України в Рівненській області під час роботи з сервісом з перевірки недійсних документів (акт впровадження Управління Державної міграційної служби України в Рівненській області);

– *науково-дослідній діяльності* – для подальшого здійснення наукових досліджень, присвячених впровадженню інформаційно-аналітичної системи «Моніторингу паспортних даних» та формуванню єдиного інформаційного простору правоохоронних органів (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права)

– *навчальному процесі* – під час розроблення та викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Правова інформатика», «Інформаційне право», при підготовці підручників, навчальних посібників, курсів лекцій, навчально-методичних матеріалів (акт впровадження навчально-наукового інституту права Національного університету водного господарства та природокористування).

Апробація матеріалів дисертації. Основні результати дослідження, що викладені в дисертації, оприлюднено на таких міжнародних науково-практичних конференціях: «Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення» (м. Запоріжжя, 28-29 липня 2017 р.); «Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази України як основи сталого розвитку суспільства» (м. Харків, 1-2 вересня 2017 р.); «Законодавство України у світлі сучасних активних реформаційних процесів» (м. Київ, 13-14 жовтня 2017 р.).

Структура дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, які містять дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 265 сторінок. Робота містить список використаних джерел із 255 найменувань на 33 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації; зазначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження; розкрито наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів; надано відомості щодо їх впровадження та апробацію матеріалів дослідження.

Розділ 1 «Теоретико-правові засади створення та функціонування єдиного інформаційного простору у системі правоохоронних органів» складається з чотирьох підрозділів і присвячений визначенню теоретико-концептуальних засад створення єдиного інформаційного простору правоохоронних органів.

У підрозділі 1.1. «*Концептуальні засади формування єдиного інформаційного простору у системі правоохоронних органів*» узагальнено передумови формування єдиного інформаційного простору, якими є процеси інформатизації та глобалізації. Проаналізовано етимологію поняття «єдиний інформаційний простір» у наукових працях Є. П. Прохорова, М. С. Андрєєва, І. В. Арістової, І. Л. Бачило, В. Н.

Лопатіна, М. А. Федотова, К. І. Белякова, А. В. Манайло, О. В. Буньківської. Доведено, що в умовах реформування правоохоронних органів особливого значення набуває створення єдиного інформаційного простору правоохоронних органів, що потребує інтеграції інформаційних ресурсів правоохоронних органів, удосконалення інформаційних технологій, покращення матеріально-технічного забезпечення правоохоронних органів та розробки ефективних механізмів для забезпечення інформаційної безпеки правоохоронних органів.

Проаналізовано повноваження правоохоронних органів у сфері інформаційної взаємодії та встановлено, що інформаційна взаємодія є явищем формальним та знаходиться на низькому рівні, а обмін інформацією відбувається лише у встановлених законодавством випадках на підставі дозволу керівника відповідного органу. Досліджено особливості інтеграції інформаційних ресурсів та створення єдиного інтегрованого банку даних правоохоронних органів.

У підрозділі 1.2. *«Нормативно-правове регулювання діяльності правоохоронних органів в умовах формування єдиного інформаційного простору»* підкреслюється важливість та актуальність питання нормативно-правового регулювання діяльності правоохоронних органів в умовах формування їх єдиного інформаційного простору. Проаналізовані міжнародні документи у сфері захисту персональних даних, встановлено, що загалом європейське законодавство орієнтоване на захист персональних даних і містить чіткі гарантії, які покликані запобігти неправомірному використанню персональних даних осіб правоохоронними органами, які обов'язково потрібно враховувати під час формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів України. Проведено аналіз відповідності національного законодавства про захист персональних даних міжнародним стандартам. Досліджені законодавчі акти, які визначають базові поняття інформаційного законодавства, законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, що врегульовують відносини обміну інформацією між правоохоронними органами та стосуються власне формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів.

У підрозділі 1.3. *«Інформаційне забезпечення правоохоронних органів України: історико-правовий та теоретичний аналіз»* встановлено, що першооснови інформаційного забезпечення вітчизняної системи правоохоронних органів були закладені в 70-х рр. ХХ ст., коли був утворений Республіканський науково-дослідний інформаційний центр та мережа регіональних інформаційних центрів, оснащених електронно-обчислювальними машинами. Прослідковано питання формування та розвитку інформаційного забезпечення правоохоронних органів та встановлено взаємозв'язок між необхідністю вдосконалення існуючих інформаційних систем та нагальними потребами здійснення ефективної правоохоронної діяльності.

Проведено теоретичний аналіз поняття «інформаційне забезпечення правоохоронних органів». У системі інформаційного забезпечення правоохоронних органів виділено організаційну, інформаційно-аналітичну, нормативно-правову, технічну, програмну, кадрову складові. Встановлено, що впроваджені інформаційні системи на сьогодні не здатні в повному обсязі реалізувати своє призначення у

процесі діяльності правоохоронних органів та потребують вдосконалення на всіх рівнях.

У підрозділі 1.4. «Зарубіжний та міжнародний досвід інформаційного забезпечення правоохоронних органів» доведено, що вдосконалення інформаційного забезпечення вітчизняної правоохоронної системи потребує врахування позитивних тенденцій зарубіжного та міжнародного досвіду. Досліджені особливості застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності країн-членів Європейського Союзу (Великобританії, Франції, Федеративній Республіці Німеччина, Литовській республіці).

Проаналізовано тенденції процесів інтеграції правоохоронних органів різних країн у сфері запобігання та протидії транснаціональній, терористичній злочинній діяльності та визначено, що співпраця в інформаційній сфері є одним із важливих напрямів міжнародного поліцейського співробітництва. Визначено, що метою взаємодії правоохоронних органів в інформаційній сфері є формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів, що виражається у функціонуванні потужних інформаційних систем міжнародних поліцейських організацій, зокрема таких як Інтерпол та Європол.

Розділ 2 «Інформаційно-аналітична система моніторингу паспортних даних» складається із двох підрозділів та присвячений теоретичному обґрунтуванню здійснення моніторингу паспортних даних в системі єдиного інформаційного простору правоохоронних органів.

У підрозділі 2.1. «Загальна характеристика інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних» запропоновано удосконалити діяльність правоохоронних органів за допомогою інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних». Вона здійснюватиме доступ до ряду «особливих» баз даних, зокрема: бази даних виданих паспортів, бази даних втрачених паспортів, бази даних осіб, оголошених в розшук, бази даних померлих осіб, бази даних осіб без постійного місця проживання, бази даних осіб, які знаходяться під слідством. Усі державні установи, банки, де фіксуються паспортні дані осіб, які до них звертаються, повинні в реальному часі надсилати отримані паспортні дані та інформацію про час їх фіксації в спеціальний центр, де ці дані перевірятимуться.

Обґрунтовано функціональне призначення запропонованої системи, проаналізовано нормативно-правове регулювання та доведено доцільність використання інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних».

У підрозділі 2.2. «Інформаційно-правові засади по використанню інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних» описаний алгоритм використання інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних» в системі єдиного інформаційного простору правоохоронних органів, який включає: первинний облік (ведення бази даних виданих паспортів, бази даних втрачених паспортів, бази даних осіб, оголошених в розшук, бази даних осіб без постійного місця проживання, бази даних осіб, які знаходяться під слідством); ідентифікацію паспортних даних (встановлення відповідності/невідповідності паспортних даних за базами даних первинного обліку); виявлення порушника і встановлення відповідальності.

Запропоновано в основі технологічної платформи інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних» використовувати парадигму хмарних технологій.

Розділ 3 «Перспективи та шляхи удосконалення процесу створення та функціонування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів» включає три підпункти та присвячений аналізу проблематики створення єдиного інформаційного простору правоохоронних органів та пошуку шляхів удосконалення законодавства.

У підрозділі 3.1. *«Проблемні питання створення та функціонування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів»* встановлено, що формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів відбувається на основі ряду чинників, які стимулюють його розвиток: по-перше, використання єдиного інформаційного простору правоохоронних органів у практиці багатьох держав доводить його ефективність, оперативність у боротьбі зі злочинністю; по-друге, питання формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів набуває особливої актуальності в умовах інтеграції національної правової системи із правовою системою Європейського Союзу, оскільки на європейському рівні функціонує така міжнародна організація як Європол, що неодноразово підтверджувала результативність своєї роботи.

Узагальнено причини, які перешкоджають формуванню єдиного інформаційного простору правоохоронних органів, серед яких: існування багатьох розрізнених інформаційних систем, що перебувають у підпорядкуванні різних підрозділів правоохоронних органів або органів чи установ; низький рівень взаємодії правоохоронних органів; невідповідність існуючих інформаційно-аналітичних систем вимогам, що ставляться на сучасному етапі до правоохоронних органів; невідповідність технічного оснащення підрозділів правоохоронних органів сучасним вимогам; низький кадровий потенціал та неналежний рівень знань у сфері інформаційних технологій у майбутніх правоохоронців.

У підрозділі 3.2. *«Преваги та недоліки формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів»* доведено, що формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів є явищем багатоаспектним, оскільки з одного боку відкриває широкі можливості для застосування методів та засобів правової інформатики правоохоронними органами з метою запобігання та розслідування правопорушень, і водночас ставить під загрозу право людини на захист персональних даних, а тому потребує теоретичного осмислення і подальшого наукового дослідження. Встановлено, що поєднання правоохоронних органів в єдиний інформаційний простір дозволить поєднати інформаційні системи та створить нові можливості для протидії і запобігання правопорушенням. З іншого боку в умовах формування інформаційного суспільства особливої актуальності набувають питання, що стосуються гарантій прав і свобод людини та громадянина.

Запропоновано під інформаційною безпекою правоохоронних органів розглядати стан захищеності інформаційних ресурсів, що включають інформацію, інформаційні технології, бази даних, банки даних, інформаційно-аналітичні системи, що функціонують в системі єдиного інформаційного простору

правоохоронних органів з метою недопущення несанкціонованого поширення та використання оперативної інформації.

У підрозділі 3.3. «Удосконалення законодавства з питань регулювання єдиного інформаційного простору правоохоронних органів України» проблема удосконалення законодавства з питань формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів розглянута автором крізь призму таких питань: 1) відповідність національного законодавства про захист персональних даних міжнародним стандартам та удосконалення законодавства України; 2) прийняття нових та внесення змін до діючих законодавчих актів, що визначають загальні поняття інформаційного законодавства; 3) вдосконалення законодавства щодо інформаційного обміну та інформаційного забезпечення правоохоронних органів, формування їх інформаційного простору.

Розроблено ряд пропозицій, спрямованих на вдосконалення законодавства у сфері формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів. Доведено, що інформаційне забезпечення правоохоронних органів повинно розвиватися у межах загального законодавства щодо інформаційного забезпечення з урахуванням специфіки правоохоронної діяльності.

ВИСНОВКИ

У **висновках** дисертації наведено нове розв'язання наукового завдання щодо правового забезпечення моніторингу паспортних даних в системі єдиного інформаційного простору правоохоронних органів. За результатами проведеного дослідження сформульовано низку висновків, пропозицій і рекомендацій, спрямованих на досягнення поставленої мети. До основних з них можна віднести такі:

1. Єдиний інформаційний простір правоохоронних органів України – це сукупність інформаційних ресурсів, що включають інформацію, інформаційні технології, бази даних, банки даних, інформаційно-аналітичні системи, що знаходяться в розпорядженні правоохоронних органів, забезпечують їх інформаційну взаємодію та мають на меті попередження, розкриття, розслідування злочинів. Ознаками, які визначають єдиний інформаційний простір правоохоронних органів є такі: по-перше, передбачає інтеграцію всіх своїх компонентів в єдине ціле, йдеться, зокрема, про створення єдиної інтегрованої бази даних правоохоронних органів; по-друге, повинен функціонувати на основі єдиних принципів та норм, тобто обов'язковою умовою є нормативно-правове регулювання; по-третє, він існує в межах правоохоронних органів, між якими не повинно бути обмежених бар'єрів та передбачає здійснення інформаційного обміну.

Концептуальною основою створення єдиного інформаційного простору правоохоронних органів повинно стати: по-перше, розширення інформаційної взаємодії між правоохоронними органами та, по-друге, інтеграція інформаційно-аналітичних систем в єдину інтегровану базу даних.

2. З метою забезпечення стабільності єдиного інформаційного простору правоохоронних органів необхідно забезпечити ефективне нормативно-правове

регулювання, основу якого складають єдині принципи та чітко визначені методи впливу на суспільні відносини, що виникають в єдиному інформаційному просторі правоохоронних органів. Нормативно-правове регулювання повинно включати: міжнародні документи, що стосуються захисту персональних даних; норми вітчизняного законодавства про захист персональних даних (оскільки їх відсутність призведе до порушення прав людини і громадянина, що поставить під загрозу існування демократичної правової держави); законодавчі акти, які визначають базові поняття інформаційного законодавства (такі як інформація, інформатизація, інформаційна взаємодія); законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти, що регулюють процес обміну інформацією між правоохоронними органами, що дозволить окреслити межі, складові та основні риси єдиного інформаційного простору правоохоронних органів.

Створення єдиного інформаційного простору правоохоронних органів, впровадження нових технологій в правоохоронну діяльність повинно адекватно відображатися в інформаційному законодавстві та враховувати зміни, що відбуваються в суспільному житті під впливом інформатизації та глобалізації.

3. Інформаційне забезпечення правоохоронних органів є важливою передумовою формування єдиного інформаційного простору. Аналіз застосування інформаційних технологій правоохоронними органами в радянській період дозволяє виділити чинники, які стримували процес формування єдиної інформаційної бази даних і, в свою чергу, негативно впливали на запобігання та протидію злочинності, а саме: слабка технічна оснащеність інформаційних центрів; низький рівень впровадження передових програмних технологій; зведення завдань відповідних центрів до статистичного аналізу інформації та ведення кримінальних обліків.

Встановлено, що подальше вдосконалення інформаційного забезпечення правоохоронних органів повинно відбуватися крізь призму його складових, а саме: організаційної, інформаційно-аналітичної, нормативно-правової, технічної, програмної, кадрової.

4. Проаналізувавши досвід застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності країн-членів Європейського Союзу (Великобританії, Франції, Федеративної Республіки Німеччина, Литовської республіки) визначено засади функціонування, властиві інформаційним системам вищезазначених країн: загальнонаціональний рівень створення; запровадження з метою забезпечення здійснення стратегічного аналізу даних, що стосується здійснення злочинної діяльності; ведення узагальненого обліку осіб, які вчинили злочини, іноземних осіб, реєстрів транспортних засобів, вогнепальної зброї, баз даних ДНК-зразків, відбитків пальців та ін. на центральному рівні.

Основною тенденцією процесів інтеграції правоохоронних органів різних країн у сфері запобігання та протидії транснаціональній, терористичній злочинній діяльності є співпраця в інформаційній сфері.

5. З метою забезпечення формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів та покращення роботи по боротьбі зі злочинністю запропоновано впровадити інформаційно-аналітичну системи «Моніторинг паспортних даних». Метою розробки інформаційно-аналітичної системи

«Моніторинг паспортних даних» є створення нової системи спостереження, яка міститиме усі існуючі інформаційні бази даних, а також інші системи, доповнюватиме їх в єдину, діючу в реальному часі систему з метою вдосконалення процесу розкриття і розслідування злочинів.

Під моніторингом паспортних даних запропоновано розглядати діяльність правоохоронних органів, основою якої є процес спостереження за оформленням, видачею, знищенням паспортів та подальшим їх використанням громадянами з метою розкриття та попередження злочинної діяльності. Проаналізовано перешкоди, які не дозволяють використовувати моніторинг паспортних даних для попередження та розкриття правопорушень, серед яких: існування паперово-карткової системи обліку паспортів, недосконалість єдиного державного демографічного реєстру, низький рівень інформаційного забезпечення процесу паспортизації. Подолання перерахованих перешкод можливе шляхом автоматизації процесу видачі паспортів, забезпечення внесення до Єдиного державного демографічного реєстру раніше виданих паспортів, постійна актуалізація інформації про втрачені, викрадені паспорти, удосконалення інформаційного забезпечення Державної міграційної служби України та правоохоронних органів, прийняття відповідних нормативно-правових актів, які створять законодавче підґрунтя для здійснення моніторингу паспортних даних та встановлення інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних» в установах, діяльність яких пов'язана з перевіркою паспортів.

6. Для формування об'єктивного уявлення про роботу інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних» описані інформаційно-правові заходи щодо використання запропонованої системи, які включають: первинний облік (ведення бази даних виданих паспортів, бази даних втрачених паспортів, бази даних осіб, оголошених в розшук, бази даних осіб без постійного місця проживання, бази даних осіб, які знаходяться під слідством), ідентифікацію за наявністю порушень, що дозволяє встановити відповідність/невідповідність паспортних даних за базами даних первинного обліку, виявлення порушника і встановлення відповідальності.

Окреслені перспективи використання інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних» в єдиному інформаційному просторі правоохоронних органів: незначний об'єм інформації при передачі на сервер, що дозволяє використовувати усі існуючі системи захисту інформації та організувати ефективний пошук по базах; даний сервер дозволить перевіряти на законність різного роду операції в державі, де використовуються паспорти.

7. Інтеграція інформаційних систем правоохоронних органів повинна відбуватися у двох напрямках: правовому та технічному. Правовий напрямок інтеграції повинен передбачати утворення концептуального підґрунтя для створення єдиного інформаційного простору правоохоронних органів, розширення повноважень щодо їх взаємодії у боротьбі зі злочинністю. В свою чергу технічний напрямок передбачає створення умов та відповідної платформи, яка дозволить інтегрувати інформаційні ресурси правоохоронних органів. Так, необхідно створити спеціальну групу експертів, які зможуть розробити єдині стандарти створення інформаційних систем та привести у відповідність до них вже існуючі системи

правоохоронних органів. До складу такої групи варто включити програмістів, практикуючих працівників правоохоронних органів та науковців.

Невідповідність інформаційно-аналітичних систем вимогам, що ставляться до правоохоронних органів пов'язана в першу чергу з тим, що всі інформаційно-аналітичні системи, які знаходяться на озброєнні в правоохоронних органах є спадком радянських часів, в той час коли злочинність набула нових форм та проявів. А тому, нагальним є питання розробки та пошуку нових методів у боротьбі та попередженні правопорушень. Ознакам новизни відповідає інформаційно-аналітична система «Моніторинг паспортних даних», запропонована в другому розділі дисертаційного дослідження.

На підставі проведеного аналізу запропоновано здійснити такі заходи: створити інтегровану інформаційно-пошукову систему правоохоронних органів; розширити повноваження правоохоронних органів щодо їх взаємодії; впроваджувати нові інформаційно-аналітичні системи в діяльність правоохоронних органів, зокрема, запропоновану інформаційно-аналітичну систему моніторингу паспортних даних; забезпечити єдність системи інформаційного законодавства шляхом нормативно-правового регулювання інформаційного забезпечення правоохоронних органів, прийняття Закону України «Про правоохоронні органи» та Інформаційного кодексу України; надати фінансову підтримку правоохоронних органів з метою забезпечення високотехнологічного озброєння та новітніх розробок по інформаційних технологіях, створити спеціальні курси для працівників правоохоронних органів з метою підвищення кадрового потенціалу.

8. Переваги створення єдиного інформаційного простору правоохоронних органів очевидні і пов'язані з широкими можливостями, які відкриваються при використанні сучасних досягнень науки та техніки та об'єднанні різних автоматизованих банків даних, підвищенні міжнародного співробітництва та управління правоохоронними органами. До переваг варто віднести: нові можливості у боротьбі з правопорушеннями, підвищення рівня міжнародного співробітництва, підвищення ефективності управління та зниження витрат управлінського характеру. В свою чергу суттєвим недоліком формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів є можливість порушення прав людини, зокрема права на приватність та підвищення складності здійснення контролю за інформацією.

З метою захисту прав та свобод людини і громадянина в умовах формування єдиного інформаційного простору та впровадження інформаційно-аналітичної системи моніторингу паспортних даних необхідно закріпити на законодавчому рівні та впровадити в практику додаткові гарантії захисту прав людини, зокрема: створити незалежний наглядовий орган за межами поліцейського сектору (Уповноважений Верховної ради України з питань захисту персональних даних); законодавчо врегулювати винятки із загального правила про захист персональних даних; чітко передбачити повноваження правоохоронних органів щодо моніторингу паспортних даних; забезпечити високий рівень безпеки передачі та зберігання даних; посилити адміністративну та кримінальну відповідальність на випадок недотримання законодавства про захист персональних даних та використання інформації, встановленої під час здійснення моніторингу паспортних даних;

передбачити наявність відповідальних осіб у межах підрозділів правоохоронних органів за захист персональних даних; запровадити механізми громадського контролю за захистом персональних даних.

9. Серед недоліків законодавства України про захист персональних даних, виокремлено: 1) неузгодженість законодавчих актів про захист персональних даних між собою; 2) відсутність змін, які відповідали б сучасним реаліям та розвитку інформаційного суспільства; 3) невідповідність окремих норм українського законодавства міжнародним та європейським стандартам; 4) фрагментарність законодавства про захист персональних даних.

Зважаючи на окреслені недоліки висловлено пропозицію здійснити кодифікацію інформаційного законодавства. Перевагами такого підходу є: створення організаційно-правової основи для розвитку інформаційного права; розширення сфери нормативно-правового регулювання інформаційних відносин; заміна фрагментарності нормативно-правового регулювання інформаційних відносин; створення базових принципів розвитку інформаційного законодавства.

Запропоновано таку структуру Інформаційного кодексу України: Книга 1. Загальні положення міститиме Розділ 1 «Основні положення інформаційного законодавства», де розкриватиметься поняття інформаційного законодавства, завдання інформаційного законодавства, сфера дії кодексу, основні поняття, принципи інформаційних відносин, правовий режим доступу до інформації; Розділ 2 «Суб'єкти інформаційних відносин їх права та обов'язки»; Розділ 3 «Об'єкти інформаційних відносин»; Розділ 4 «Право на інформацію та захист персональних даних»; Розділ 5 «Міжнародне співробітництво в інформаційній сфері». Книга 2. Особлива частина включатиме особливості правового регулювання окремих видів інформаційної діяльності, а саме: Розділ 6. «Правове регулювання єдиного інформаційного простору України» (положення про інформаційний суверенітет та інформаційний простір України, інформаційну безпеку, як частину національної безпеки); Розділ 7 «Правове регулювання єдиного інформаційного простору засобів масової інформації»; Розділ 8 «Правове регулювання єдиного інформаційного простору наукової та освітньої діяльності»; Розділ 9 «Правове регулювання єдиного інформаційного простору правоохоронної діяльності»; Розділ 10 «Прикінцеві та перехідні положення».

Інформаційне забезпечення правоохоронних органів повинно розвиватися в межах загального законодавства щодо інформаційного забезпечення з урахуванням специфіки правоохоронної діяльності. Заходами, які сприятимуть удосконаленню інформаційного обміну та інформаційного забезпечення правоохоронних органів є: 1) унормування питань взаємодії та обміну інформацією між правоохоронними органами. Вагомим кроком на шляху формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів виступає розширення їх взаємодії, яке можливе шляхом внесення змін до законів, що регулюють діяльність конкретних правоохоронних органів та прийняття уніфікованого законодавчого акта, який би включав увесь комплекс питань, пов'язаних з організацією взаємодії правоохоронних органів; 2) нормативне врегулювання використання інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних» (прийняття з цією метою методичних

рекомендацій щодо використання інформаційно-аналітичної системи «Моніторинг паспортних даних» правоохоронними та іншими державними органами); 3) розробка та прийняття Концепції створення та функціонування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів України, яка включатиме основні положення, технічні, законодавчі та організаційні основи взаємодії правоохоронних органів.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Петровський О. М. Удосконалення законодавства з питань регулювання єдиного інформаційного простору правоохоронних органів України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. Випуск 2. Том 3. С. 155–160.
 2. Петровський О. М. Захист персональних даних в системі єдиного інформаційного простору правоохоронних органів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Право». 2016. Випуск 41. Т. 3. С. 127–130.
 3. Петровський О. М. Моніторинг паспортних даних в системі єдиного інформаційного простору органів внутрішніх справ. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія Юридичні науки. 2017. Випуск 2. Том. 2. С. 47–50.
 4. Петровський О. М. Проблемні питання формування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 8. С. 145–149.
 5. Петровський О. М. До питання про формування єдиного інформаційного простору. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Випуск 3. С. 142–145.
 6. Петровський А. М. Зарубежний опыт формирования информационного пространства в системе правоохранительных органов. *Legasivata*. 2017. № 11. С. 114–118. (Республіка Молдова)
 7. Петровський О. М., Цимбалюк В. І. Нормативно-правове забезпечення щодо здійснення моніторингу паспортних даних правоохоронними органами. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 280–283.
- які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:**
8. Петровський О. М. Зарубіжний досвід боротьби зі злочинністю через можливості єдиного інформаційного простору правоохоронних органів. *Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 28-29 лип. 2017 р.). Запоріжжя: Запорізька міська організація «Істина», 2017. С. 87–90.
 9. Петровський О. М. Концептуальні основи формування єдиного інформаційного простору у системі правоохоронних органів. *Шляхи вдосконалення нормативно-правової бази України як основи сталого розвитку суспільства: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Харків, 1-2 верес. 2017 р.). Х.: Східноукраїнська наукова юридична організація, 2017. С. 57–60.
 10. Петровський О. М. Перешкоди здійснення моніторингу паспортних даних громадян правоохоронними органами. *Законодавство України у світлі сучасних активних реформаційних процесів: матеріали міжнародної науково-практичної*

конференції (м. Київ, 13-14 жовт. 2017 р.). К.: Центр правових наукових досліджень, 2017. С. 98–100.

які додатково відображають наукові результати дисертації:

11. Глава 10. Міщук І.В., Олексін Ю.П., Петровський О.М., Сахнюк В.В., Цимбалюк В.І. Проблеми та перспективи удосконалення законодавства щодо інформаційного забезпечення правоохоронних органів. Перспективные достижения современных ученых: образование и воспитание, физическое воспитание и спорт, философия, литература и лингвистика, культура и искусство, юриспруденция: монография / [авт. кол.: Олексин Ю.П., Петровский А.М., Макаренко А.В. и др.]. Одесса: КУПРИЕНКО СВ, 2017. С.127–136. (150 с.)

АНОТАЦІЯ

Петровський О.М. Правове забезпечення моніторингу паспортних даних в системі єдиного інформаційного простору правоохоронних органів. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право – Науково-дослідний інститут публічного права, Київ, 2018.

У роботі проведено дослідження правового забезпечення моніторингу паспортних даних в системі єдиного інформаційного простору правоохоронних органів. Окреслено концептуальну модель створення та функціонування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів. Розкрито питання нормативно-правового забезпечення функціонування правоохоронних органів в системі єдиного інформаційного простору правоохоронних органів. Здійснено порівняльно-правовий аналіз застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності країн-членів Європейського Союзу та України.

Запропоновано удосконалити діяльність правоохоронних органів щодо здійснення моніторингу паспортних даних, під яким необхідно розглядати діяльність правоохоронних органів, в основі якої лежить процес спостереження за оформленням, видачею, знищенням паспортів та подальшим їх використанням громадянами з метою розкриття та попередження злочинної діяльності. Проаналізовано перешкоди, які не дозволяють на сучасному етапі використовувати інформаційно-аналітичну систему моніторингу паспортних даних та запропоновані шляхи їх вирішення.

Особлива увага приділяється проблемним питанням формування в системі правоохоронних органів єдиного інформаційного простору, аналізу його переваг та недоліків, пошуку шляхів удосконалення законодавства щодо створення та функціонування єдиного інформаційного простору правоохоронних органів.

Ключові слова: моніторинг паспортних даних, правоохоронні органи, єдиний інформаційний простір, інформаційне забезпечення правоохоронних органів.

АННОТАЦИЯ

Петровский А.Н. Правовое обеспечение мониторинга паспортных данных в системе единого информационного пространства правоохранительных органов. – *Квалификационный научный труд на правах рукописи.*

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.07 – административное право и процесс; финансовое право, информационное право – Научно-исследовательский институт публичного права, Киев, 2018.

В работе проведено исследование правового обеспечения мониторинга паспортных данных в системе единого информационного пространства правоохранительных органов. Определена концептуальную модель создания и функционирования единого информационного пространства правоохранительных органов. Раскрыты вопросы нормативно-правового обеспечения функционирования правоохранительных органов в системе единого информационного пространства правоохранительных органов. Осуществлен сравнительно-правовой анализ применения информационных технологий в правоохранительной деятельности стран-членов Европейского Союза и Украины.

Предложено усовершенствовать деятельность правоохранительных органов по осуществлению мониторинга паспортных данных, под которым необходимо рассматривать деятельность правоохранительных органов, в основе которой процесс наблюдения за оформлением, выдачей, уничтожением паспортов и последующим их использованием гражданами с целью раскрытия и предупреждения преступной деятельности. Проанализированы препятствия, которые не позволяют на современном этапе использовать информационно-аналитическую систему мониторинга паспортных данных и предложены пути их решения.

Особое внимание отводится проблемным вопросам формирования в системе правоохранительных органов единого информационного пространства, анализа его преимуществ и недостатков и поиска путей совершенствования законодательства по созданию и функционированию единого информационного пространства правоохранительных органов.

Ключевые слова: мониторинг паспортных данных, правоохранительные органы, единое информационное пространство, информационное обеспечение правоохранительных органов.

SUMMARY

Petrovsky O.M. Legal support of monitoring of passport data in the system of a single information space of law enforcement bodies. – *Qualifying scientific work (manuscript).*

Thesis for a Candidate of Law Degree in specialty 12.00.07 – Administrative Law and Process; Finance law; Information Law – Research Institute of Public Law, Kyiv, 2017.

In view of the necessity of continuous improvement of the information-analytical activity of law enforcement agencies, the creation of a single information space of law

enforcement agencies and introduction in the activity of law enforcement agencies of the information-analytical system, which will help to monitor passport data, is proposed in the research.

The investigation of legal support for monitoring of passport data in the system of a single information space of law enforcement agencies allows us to outline the conceptual model of the creation and functioning of a single information space for law enforcement agencies. The paper also reveals the issues of normative and legal support for the functioning of law enforcement agencies in the system of a single information space of law enforcement agencies. Such research is one of the first.

In the work at the monographic level a legal support of the monitoring of passport data in the system of a single information space of law enforcement bodies was carried out, a conceptual model for the creation and functioning of a unified information space of law enforcement bodies was outlined, the issues of normative and legal support for the functioning of law enforcement bodies in the system of a single information space of law enforcement bodies were revealed.

The author proposed to add to the tasks of the law enforcement agencies the task of monitoring passport data, which should consider the activities of law enforcement agencies, based on which the process of monitoring the registration, issuance, destruction of passports and subsequent use by citizens for the purpose of disclosure and prevention of criminal activities. The obstacles, which at the present time do not allow to use informational-analytical system of monitoring of passport data and suggested ways of their solution, are analyzed.

It is explored that the advantages of creating a unified information space of law enforcement agencies are obvious and related, with the wide possibilities that are opened with the use of modern achievements of technology and science, combined with various automated data banks, enhancement of international cooperation and management of law enforcement agencies. The advantages include: new opportunities in combating offenses, increasing international cooperation, improving management efficiency and reducing administrative costs. In its turn, the essential disadvantage of forming a single information space of law enforcement agencies is the possibility of the violation of human rights, in particular the right to privacy and increasing the complexity of information control.

As a result of the study, it was established that the information security of law enforcement agencies should be developed within the framework of the general legislation on information support taking into account the specifics of law enforcement activities. Measures to improve the information exchange and information support of law enforcement agencies are: 1) to regulate the issues of interaction and exchange of information between law enforcement agencies; 2) regulate the use of information-analytical system "Monitoring of passport data"; 3) to develop and adopt the Concept for the creation and functioning of a single information space of law enforcement agencies of Ukraine.

Key words: monitoring of passport data, law enforcement agencies, a single information space, information support of law enforcement agencies.